

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: Oct/Nov.-2023
Geography (Optional) Paper-V
GEOO5: Oceanography

Day and Date: Monday, 11/12/2023
Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks
4. Draw the diagram wherever necessary.
5. Allowed to use map stencil, if necessary

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Which percentage of the earth's total area is covered by water?
 1) 69.81%   2) 70.4%   3) 70.8%   4) 71.2 %
- 2 Who discovered American continent?
 1) Vasco-de-Gama   2) Magellan   3) Captain Cook   4) Columbus
- 3 Who was the first voyager to enter India by rounding the Cape of Good Hope?
 1) Columbus   2) Vasco-de-Gama   3) Franklin   4) Magellan
- 4 Where is the International Oceanographic Center?
 1) Washington   2) London   3) Copenhagen   4) Tokyo
- 5 Who among the following initiated the observation of ocean tides?
 1) Strabo & Aristotle   2) Ptolemy   3) Humboldt   4) Carl Ritter
- 6 Which is the deepest ocean depth in the world?
 1) Philippines   2) Puerto Rico   3) Mariana   4) Dongaldrige
- 7 Which part of the ocean floor structure is primarily used by humans?
 1) Continental shelf   2) sea plains   3) sea islands   4) continental slopes
- 8 How does the temperature of ocean water move from the equator to the poles?
 1) Does it increase   2) decrease   3) remain constant   4) none of these
- 9 What is the temperature of the Earth's sea surface in degrees Celsius?
 1) 27.7   2) 28.7   3) 26.7   4) 24.7
- 10 What is the difference between maximum and minimum temperature of ocean water?
 1) temperature variation of sea water   2) temperature inversion of sea water   3) temperature range of sea water   4) salinity of sea water
- 11 What is the fastest flowing ocean water body?
 1) Sewers   2) Conveyances   3) Streams   4) Waterways
- 12 The Benguela stream flows near .....
 1) West Coast of Australia   2) West Coast of Africa   3) East Coast of Africa   4) East Coast of Australia

13 Canary current flows into the ..... ocean.

1) Atlantic Ocean 2) Pacific Ocean 3) Indian Ocean 4) Southern Ocean

14 ..... Cold currents flowing near Chile also cause rain near the coast of that country.

1) Humboldt 2) Gulf 3) Canaries 4) Labrador

15 ..... stream is also called as the Peru stream.

1) Humboldt Current 2) Gulf Current 3) Canary Current 4) Labrador Current

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

1 Scope of Oceanography.

2 Atmospheric Oceanography.

3 Horizontal distribution of oceanic current.

4 Minerals in deep ocean.

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

1 Explain the importance of oceanic fishery.

2 Explain in brief types of oceanic currents.

3 Explain in brief about terrigenous deposition.

4 Write the information about biotic resource.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

1 Explain the definition and nature of Oceanography.

2 Discuss in detail the causes and effects of oceanic pollution.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
4. आवश्यक ठिकाणी आकृती काढा
5. नकाशा स्टेनसिल वापरण्यास परवानगी आहे.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 पृथ्वीच्या एकूण भागापैकी किती टक्के भाग हा जलव्याप्त आहे.

1) 69.81% 2) 70.4% 3) 70.8% 4) 71.2 %

2 अमेरिका खंडाचा शोध कोणी लावला?

1) वास्को-दि-गामा 2) मॅगेलन 3) कॅप्टनकूक 4) कोलंबस

3 केप-ऑफ-गुड-होप ला वळसा घालून भारतात प्रवेश करणारा पहिला खलाशी कोण?

1) कोलंबस 2) वास्को-दी-गामा 3) फ्रॅन्कलिन 4) मॅगेलन

4 आंतरराष्ट्रीय सागर संशोधन केंद्र कोठे आहे?

1) वाशिंग्टन 2) लंडन 3) कोपेनहेगन 4) टोकिओ

5 खालीलपैकी कोणी सागर भरती संबंधी निरीक्षणाला सुरुवात केली?

1) स्ट्राबो व अरिस्टोटल 2) टॉलेमी 3) हम्बोल्ट 4) कार्लरिटर

- 6 जगातील सर्वात खोल डोह (गर्त) कोणता आहे?
1) फिलिपिन्स 2) पोर्टरिको 3) मरियाना 4) डोंगाअल्ड्रीज
- 7 मानव सागरतळ रचनेचा कोणता भाग प्रामुख्याने वापरतो?
1) भूखंड मंच 2) सागरी मैदाने 3) सागरी बेटे 4) खंडान्त उतार
- 8 विषुववृत्ताकडून धुवाकडे जाताना सागरजलाचे तापमान कसे असते?
1) वाढते 2) कमी होते 3) स्थिर राहते 4) यापैकी नाही
- 9 पृथ्वीवरील सागरी पृष्ठभागाचे तापमान किती अंश सेंटीग्रेड असते?
1) 27.7 2) 28.7 3) 26.7 4) 24.7
- 10 सागरजलाच्या कमाल व किमान तापमानातील फरकास काय म्हणतात?
1) सागरजलाची तापमान भिन्नता 2) सागरजलाची तापमान विपरीतता 3) सागरजलाची तापमान कक्षा 4) सागरजलाची क्षारता
- 11 सर्वाधिक वेगाने वाहणाऱ्या सागर जलराशीस काय म्हणतात?
1) अपसुरंग 2) वहन 3) स्ट्रीम 4) जलमार्ग
- 12 बेंग्वेला प्रवाह ..... जवळून वाहतो. 1) ऑस्ट्रेलियाचा पश्चिम किनारा 2) आफ्रिकेचा पश्चिम किनारा 3) आफ्रिकेचा पूर्व किनारा 4) ऑस्ट्रेलियाचा पूर्व किनारा
- 13 कॅनरीप्रवाह ..... महासागरामध्ये आढळतो.
1) अटलांटिक महासागर 2) पॅसिफिक महासागर 3) हिंदी महासागर 4) दक्षिण महासागर
- 14 चिली या देशाचा जवळून वाहणाऱ्या..... शित प्रवाहामुळे त्या देशाच्या किनाऱ्याजवळ पाऊस पडत नाही.
1) हॅम्बोल्ट 2) गल्फ 3) कॅनरी 4) लॅब्राडॉर
- 15 ..... या प्रवाहालाच पेरूचा प्रवाह असे म्हणतात.
1) हॅम्बोल्ट प्रवाह 2) गल्फ प्रवाह 3) कॅनरी प्रवाह 4) लॅब्राडॉर प्रवाह

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सागरशास्त्राची व्याप्ती.
- 2 वातावरणीय सागरशास्त्र.
- 3 सागरजलाचे क्षितीज समांतर तापमान वितरण.
- 4 खोल समुद्रातील खनिजे.

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 सागरीय मासेमारीचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- 2 सागरी प्रवाहाचे प्रकार थोडक्यात सांगा.
- 3 भूजन्य निक्षेपनाची थोडक्यात माहिती लिहा.
- 4 जैविक साधन संपत्तीची माहिती लिहा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 सागरशास्त्राची व्याख्या सांगून त्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- 2 सागर जलाच्या प्रदूषणाची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

*****

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: Oct/Nov.-2023
Geography (Optional) Paper-V
GEOO5: Oceanography

Day and Date: Monday, 11/12/2023

Total Marks: 60

Page 4

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 पृथ्वीच्या एकूण भागापैकी किती टक्के भाग हा जलव्याप्त आहे.

- 1) 69.81% 2) 70.4% 3) 70.8% 4) 71.2 %

Option 2

2 अमेरिका खंडाचा शोध कोणी लावला?

- 1) वास्को-दि-गामा 2) मॅगेलन 3) कॅप्टनकूक 4) कोलंबस

Option 4

3 केप-ऑफ-गुड-होप ला वळसा घालून भारतात प्रवेश करणारा पहिला खलाशी कोण?

- 1) कोलंबस 2) वास्को-दी-गामा 3) फ्रॅन्कलिन 4) मॅगेलन

Option 2

4 आंतरराष्ट्रीय सागर संशोधन केंद्र कोठे आहे?

- 1) वाशिंग्टन 2) लंडन 3) कोपेनहेगन 4) टोकिओ

Option 3

5 खालीलपैकी कोणी सागर भरती संबंधी निरीक्षणाला सुरुवात केली?

- 1) स्ट्राबो व अरिस्टोटल 2) टॉलेमी 3) हम्बोल्ट 4) कार्लरिटर

Option 1

6 जगातील सर्वात खोल डोह (गर्त) कोणता आहे?

- 1) फिलिपिन्स 2) पोर्टरिको 3) मरियाना 4) डोंगाअल्झीज

Option 3

7 मानव सागरतळ रचनेचा कोणता भाग प्रामुख्याने वापरतो?

- 1) भूखंड मंच 2) सागरी मैदाने 3) सागरी बेटे 4) खंडान्त उतार

Option 1

8 विषुववृत्ताकडून धुवाकडे जाताना सागरजलाचे तापमान कसे असते?

- 1) वाढते 2) कमी होते 3) स्थिर राहते 4) यापैकी नाही

Option 2

9 पृथ्वीवरील सागरी पृष्ठभागाचे तापमान किती अंश सेंटीग्रेड असते?

- 1) 27.7 2) 28.7 3) 26.7 4) 24.7

Option 3

10 सागरजलाच्या कमाल व किमान तापमानातील फरकास काय म्हणतात?

- 1) सागरजलाची तापमान भिन्नता 2) सागरजलाची तापमान विपरीतता 3) सागरजलाची तापमान कक्षा 4) सागरजलाची क्षारता

Option 3

11 सर्वाधिक वेगाने वाहणाऱ्या सागर जलराशीस काय म्हणतात?

- 1) अपसुरंग 2) वहन 3) स्ट्रीम 4) जलमार्ग

Option 3

12 बेंग्वेला प्रवाह ..... जवळून वाहतो. 1) ऑस्ट्रेलियाचा पश्चिम किनारा 2) आफ्रिकेचा पश्चिम किनारा 3) आफ्रिकेचा पूर्व किनारा 4) ऑस्ट्रेलियाचा पूर्व किनारा

Option 3

13 कॅनरीप्रवाह ..... महासागरामध्ये आढळतो.

- 1) अटलांटिक महासागर 2) पॅसिफिक महासागर 3) हिंदी महासागर 4) दक्षिण महासागर

Option 1

14 चिली या देशाचा जवळून वाहणाऱ्या..... शित प्रवाहामुळे त्या देशाच्या किनाऱ्याजवळ पाऊस पडत नाही.

- 1) हॅम्बोल्ट 2) गल्फ 3) कॅनरी 4) लॅब्राडॉर

Option 1

15 ..... या प्रवाहालाच पेरूचा प्रवाह असे म्हणतात.

- 1) हॅम्बोल्ट प्रवाह 2) गल्फ प्रवाह 3) कॅनरी प्रवाह 4) लॅब्राडॉर प्रवाह

Option 1

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 सागरशास्त्राची व्याप्ती.

Ans:

2 वातावरणीय सागरशास्त्र.

Ans:

3 सागरजलाचे क्षितीज समांतर तापमान वितरण.

Ans:

4 खोल समुद्रातील खनिजे.

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 सागरीय मासेमारीचे महत्त्व स्पष्ट करा.

Ans:

2 सागरी प्रवाहाचे प्रकार थोडक्यात सांगा.

Ans:

3 भूजन्य निक्षेपनाची थोडक्यात माहिती लिहा.

Ans:

4 जैविक साधन संपत्तीची माहिती लिहा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 सागरशास्त्राची व्याख्या सांगून त्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Ans:

2 सागर जलाच्या प्रदूषणाची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

Ans:

*****